ПРОТОКОЛ
№ 3 / 30.11.2013 г.

от заседание на
СЪВЕТ ЗА НАУКА И ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Днес, 30 ноември 2013 г., от 11,30 часа в заседателната зала на Областна администрация Варна се проведе заседание на Съвета за наука и висше образование в област Варна.

Заседанието се откри от **Димитър Чутурков**, заместник областен управител на област Варна. Той приветства членовете и гостите на съвета с добре дошли и обяви заседанието за редовно при кворум 13 присъстващи. На заседанието присъстваха заместник-министъра на МОН доц. Атанаска Тенева и директора на дирекция „Висше образование“ при МОН доц. Мария Фъртунова. В срещата участваха и представители на студентските съвети.

Димитър Чутурков – *заместник областен управител* - предлагам днешното заседание да се проведе при следния дневен ред:

1. Представяне на новите членове на Съвета за наука и висше образование.
2. Обсъждане на проекта на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 г.
3. Други.

Имате ли предложения за промяна на дневен ред?
Предлагам да гласуваме така предложения дневен ред.
Предложението за дневен ред беше единодушно прието.

Точка 1 от дневния ред:

Димитър Чутурков – *заместник областен управител* – съвсем информативно ще изчета състава на съвета, тъй като има нови лица.

- ПРЕДСЕДАТЕЛ: **Иван Великов – областен управител на област Варна;**

ЗАМЕСТНИК ПРЕДСЕДАТЕЛ: **Димитър Чутурков – заместник областен управител на област Варна;**

СЕКРЕТАР: **Ваня Бонева – младши експерт „РРППП“;**

ЧЛЕНОВЕ:

1. ИВАН ПОРТНИХ – КМЕТ НА ОБЩИНА ВАРНА;
2. ПРОФ.Д.ИК.Н. АННА НЕДЯЛКОВА- ПРЕЗИДЕНТ НА ВСУ;
3. ПРОФ.Д-Р КРАСИМИР ИВАНОВ ДМН- РЕКТОР НА МУ-ВАРНА;
4. ПРОФ. Д-Р РУМЕН КИШЕВ- ЗАМ.ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НС НА ИМСТ;
5. ДОЦ. Д-Р ИНЖ. ДИМИТЪР РУСЕВ- ПРЕДСЕДАТЕЛ НТС-ВАРНА;
6. ПРОФ. Д-Р АТАНАС ПАЛАЗОВ- ДИРЕКТОР ИО-ВАРНА;
7. ВАЛЕНТИН НАЙДЕНОВ- РЪКОВОДИТЕЛ ГРУПА;
8. ПРОФ. Д-Р ИК.Н. ПЛАМЕН ИЛИЕВ- РЕКТОР НА ИУ-ВАРНА
9. ПРОФ. Д-Р ИНЖ. ОВИД ФАРХИ- РЕКТОР НА ТУ-ВАРНА;
10. КАП. I РАНГ ПРОФ. Д.В.Н. БОЯН МЕДНИКАРОВ- НАЧАЛНИК НА ВВУМ;
11. ДОЦ. Д-Р ДАНИЕЛА ПЕТРОВА ГЕОРГИЕВА-КЛИСАРОВА- ДИРЕКТОР НА ИРР;
12. ИВАН ИВАНОВ- ДИРЕКТОР НА НИМХ.

Точка 2 от дневния ред:

Димитър Чутурков – *заместник областен управител* – искам да кажа, че въпросът е много актуален, до този момент имаше две публични представяния едно на 21.11.2013 г. в гр. София и вчера с участието на премиера и министър на

образованието. Смятам, че на град Варна като университетски град му отива да продължи обсъждането на проекта на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 г.

Считам, че този въпрос е актуален най-вече защото засяга нашите деца, тяхното образование и реализация. Касае още българската икономика, наука, изкуство и целокупния обществен живот. Има своите икономически измерения.

С тези няколко думи искам да дам думата на доц. Мария Фъртунова, директор на дирекция „Висше образование“ в МОН, за да представи проекта на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 г.

доц. Мария Фъртунова – *директор на дирекция „Висше образование“ в МОН* – представената презентация е приложена към протокола и е неразделна част от него.

Димитър Чутурков – *заместник областен управител* – чухме представянето от страна на екипа от Министерството на образованието и науката, да чуем и академичната общност, давам думата за изказвания?

проф. д-р Пламен Илиев – *ректор на ИУ-Варна* – Уважаема госпожо заместник министър, уважаема доц. Фъртунова, уважаеми г-н Чутурков, уважаеми колеги, аз принципно изразявам своята подкрепа за проекта на Стратегията за развитие на висшето образование. Свидетели сме, че министерството има воля отново да постави този въпрос. Дали ще се случи тази стратегия, едва ли някой от нас може да каже, но всички имаме такива очаквания.

Пред обществото се извеждат сериозни проблеми, които са резултат от провежданата политика до сега.

Ще поставя няколко акцента върху неща, които не се виждат. Проекта на стратегия е видимо разработен откъснато от други въпроси и ако това остане така, тя няма как да заработи. Необходими са мерки, чрез които да се работи върху проблеми като състоянието на бизнеса в България, както и върху демографския проблем. Това са ограничителни условия за реализацията на стратегия. Това изисква паралелни действия в областта на секторните политики и социалната политика.

Аз представлявам висше училище профилирано в областта на икономическото образование. Основните направления са четири: икономика 80%, администрация и управление 5-6 %, туризъм и информатика. Абсолютен мит е че България няма нужда от обучение на икономисти. Има търсене на пазара, а за мен това е най-важното. Ако някой иска да намали икономика за да има пари за други направления това е много елементарно.

Споделям всички написани мерки за качествено образование. Надеждната система на образование е гаранция, че дипломата ще бъде уважавана от потребителя. В тази връзка ако бъдат подкрепени заложените мерки те ще ни помогнат.

Считам още, че ако трябва изпълнителната власт да окаже въздействие с приоритети и определени административни мерки или административен инструментариум ще сбърка. Тази идея прозира в предложението за управление на ВУЗ-овете. Проблема е другаде, и искаме да бъде отчетен по някакъв начин. Става въпрос за огромната концентрация на бизнес и публична администрация в столицата. Това обстоятелство е много важно и оказва влияние върху проблемите, които съществуват извън София.

Пример за това е рейтинговата система. Тя е изключително несправедлива, защото разликата в работната заплата в гр. Варна и гр. София е приблизително 30%. Тази разлика е много по-голяма между София и други райони в страната. Сравнението между реализацията на един студент в София и от друго населено място, без да приведем в съпоставим вид тези данни или да има съответен корекционен коефициент е категорично несправедливо. Не сме съгласни и считам, че сме ощетени. Тези различия

при определяне на теглото на „реализация“ и „работна заплата“ не се отчитат, а тези показатели тежат повече от „качество на образованието“ при определяне на рейтинга на висшите учебни училища. Отново рейтинга е база при определяне на държавната субсидия.

Нашата акредитационна система също не работи ефективно. Не може в един университет институционалната акредитация да се различава от акредитацията на отделните направления с две единици, става въпрос за нашия университет.

Важно е тази стратегия още да кореспондира с подобни документи на местно равнище. Ние не усещаме подкрепата на местната власт, а всички университети заедно са по-значими от всички предприятия в града, от гледна точка на доходността на домакинствата, приходите в бизнеса и т.н.

доц. Мария Фъртунова – *директор на дирекция „Висше образование“ в МОН* – искам само да разясня, че конкретни мерки ще бъдат написани с плана за действие към стратегията. Моля, в писмен вид всички предложения за мерки да ни бъдат изпратени. А относно националната агенция за оценяване и акредитация напълно подкрепям казаното от Вас.

проф. д.ик.н. Анна Недялкова – *президент на ВСУ* - Уважаема доц. Тенева, уважаема доц. Фъртунова, уважаеми колеги подкрепям всички добри думи казани от колегите до тук. Мисля, че има много положителни неща, които ще бъдат конкретизирани в политики.

Ще си позволя да кажа нещо в друг аспект, а именно в стратегията е записано „създаване на модерна и ефективна система“. Не създаваме система, създаваме модел на управление или визия за бъдещо развитие или за управление, така че максимално да отговори на предизвикателствата на новото време. Нека да помислим дали тази дума трябва да остане или да се измисли друга, която да се свърже с целта.

Малко трябва да се изчисти материята. В текста се създава впечатление за комплексност върху нещата, но нека държавата не поема цялата отговорност. Нека се дефинират отговорностите между държавната власт, местната власт и университетите.

Много положително е в тази стратегия направеният задълбочен анализ на средата и обстановката. От него става ясно, че никога образованието в България не е било в по-тежка ситуация. И ние търсим със стратегията излизане от тази ситуация. Много тежкият въпрос е иска ли България да има собствена конкурентна в глобален мащаб образователна система или иска да аутсорсва дейността си на други мощни системи за образование? Въпроса е дали да ни има или да ни няма? И всяко поставяне на въпроса много ли са българските университети и дали да се закриват е погрешен.

Ако трябва аз да дефинирам първо желание то е да съхраним и опазим академичния състав. В този период да го развием, надградим и да го направим конкурентен на глобално ниво, защото точно образованието ще изведе икономиката от тежкото и състояние.

Вие ще кажете, че няма пари. Да това е така, но има и други възможности. Необходимо е да се промени съотношението между публичните и частни инвестиции в образованието. Частните инвестиции в образованието не означава задължително частен университет. Много важна задача на държавата е да създаде благоприятна среда, която ще активизира частните инвестиции. Частната инвестиция сама със себе си води ефективното управление и използване.

Образованието трябва да бъде приоритет на нацията и да кореспондира с всички останали приоритети. Тази тежка ситуация не е само в България, в момента текат глобални процеси на пренареждане на активности, на пренареждане на стремеж към глобално лидерство. Създават се нови регионални центрове на образование и изследователска активност. Къде сме ние?

Ние трябва да се впишем в някоя голяма политика, но това е роля на държавата – споразумения, договори, нови пазари и т.н. Нови пазари, нова държавна политика, овладяване и излизане или приобщаване към даден модел на образование.

И още нещо в стратегията не става ясно кой е субекта. Той липсва, това е административната система. Административния капацитет, които трябва системно да се повишава на национално ниво. От там ще си дойдат на мястото и проблемите с акредитационната агенция и т.н.

доц. Атанаска Тенева - *заместник-министъра на МОН* – професор Недялкова постави въпроси, които само са маркирани в проекта на стратегията. Благодаря много за което, тъй като е много важно за нас да чуем тази детайлизация и конкретните акценти.

кап. I ранг проф. д.в.н. Боян Медникаров – *началник на ВВМУ* – адмирации, че се тръгва в тази посока. Искам да обърна внимание само на две неща.

Да се подчертае и заеме по-сериозен дял идеята за развитие на възможностите на университетите за интегриране в международни, национални, регионални програми, както и с бизнеса и другото, което искам да кажа, е че не трябва да бави написването на екшън плана към тази стратегия.

проф. д-р инж. Овид Фархи – *ректор на ТУ-Варна* – държавата трябва да помисли как да подпомогне висшето образование – субсидии и др. начин. В Турция има огромни преференции за висшето образование. Ние нямаме изявени и богати дарители или бизнес, които да даряват на университетите. Отделно от това, стратегията е стъпка в желаната посока, но е необходимо да се създават предпоставки.

проф. д-р Атанас Палазов – директор ИО-Варна – искам да отбележа и нещо друго, че пада качеството и на средното образование. Системата като цяло е в сложна ситуация.

Лидия Христова – *община Варна* – искам да изразя от името на кмета на община Варна, Иван Портних, неговата подкрепа за работата на съвета и че местната власт е длъжник на висшето образование. Ще инициираме среща с цел да се вземат конкретни решение в помощ на университетите на града.

Също така е необходимо да се работи за промяна в предучилищното и училищното образование, както и професионалното образование. Очакваме Закона за предучилищното образование и Закона за училищното образование.

инж. Деян Грънчаров – *помощник ректор в МУ-Варна* – ще се върна към това, с което започна проф. Илиев за рамката, тя е много тясна.

Другото което искам да кажа е, че има интерес от инвеститори да инвестират в научни изследвания. Проблема е, че университетите не са търговски дружества. Закона за обществените поръчки не е предназначен за изследователски цели. Искаме промяна в управлението на университетите за да се даде възможност подобни поръчки да се случват по-лесно.

Необходима е и промяна при приема на чуждестранни студенти, за да се даде отново възможност за развитие в това област.

Иван Иванов – *директор на НИМХ* – Важен момент в образованието, който не виждам да е споменат в проекта на стратегията е практическото обучение или стажа. От моя личен опит забелязвам, че студентите се страхуват да заемат дадена позиция, защото нямат опит. Има някакво формално провеждане на тази практика, а тя е важна.

гл. ас. д-р Елица Петрова – *заместник директор на ИРР*- подкрепям напълно казаното от директора на НИХМ. Студентите нямат възможност да се докоснат до реалната работна среда на научните институти. В България е нарушен баланса интеграция на студентите „обучение-практика“. Нашият институт е с големи традиции,

но поради колапса в цялата държава и ние нямаме възможност да развиваме самостоятелни практики, както е в Селскостопанска академия София.

доц. Мария Фъртунова – *директор на дирекция „Висше образование“ в МОН* – въпроса с практическата подготовка е поставен мимоходом в проекта на стратегията, така или иначе осъществяването и може да бъде реализирано чрез ОПРЧЧ. В оперативната програма е предвиден ресурс за такива дейности.

Димитър Чутурков – *заместник областен управител* – да дадем думата и на тук присъстващите студенти, които са представители на студентските съвети.

Калоян Стоянов – *ВВМУ*- относно тези 36 % по показателя хора с висше образование искам да кажа, че не бива да се набляга на количеството за сметка на качеството. Трябва да се работи за мотивиране на кандидат-студентите.

Друго, което считам, че е много важно да бъде направено е да се стимулират извънкласните дейности и занимания, защото те са в помощ при нашата реализация.

Симеон Чоканов – *МУ-Варна* – аз искам да обърна внимание на един важен проблем, на които също трябва да се търси решение именно в тази стратегия. Всяка година завършват средно между 500-550 студента-лекари, но е много малък процента на тези, които остават да работят в България. Това води до тенденцията средната възраст на лекарите в България да е 50 години.

Димитър Чутурков – *заместник областен управител* – ако няма други предложения, моля, да гласуваме следното решение:

РЕШЕНИЕ:

1. **Членовете на Съвета за наука и висше образование приемат проекта на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 г., заедно с направените препоръки.**

Гласували общо: 13
„За“: 13 гласа
„Против“: няма
„Въздържали се“: няма

2. **Членовете на Съвета за наука и висше образование поемат ангажимента да проведат задълбочени обсъждания на проекта на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 г. в университетите и научните институти, както и да предоставят на МОН и Областна администрация Варна своите предложения.**

Гласували общо: 13
„За“: 13 гласа
„Против“: няма
„Въздържали се“: няма

Точка 3 от дневния ред:

Димитър Чутурков покани ръководствата на университетите да се включат в представителен албум на Варненска област.

Поради непостъпили изказвания и изчерпване на дневния ред **Димитър Чутурков** закри заседанието на Съвета за наука и висше образование в област Варна.

Приложение:

1. Презентация „Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2014-2020 година“.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СЪВЕТ ЗА НАУКА И ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ:

ДИМИТЪР ЧУТУРКОВ
Заместник областен управител на област с административен център Варна

Протоколирал:
Филиз Арифова – младши експерт „РРПППП“